

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
--	---	--

Szent jelenések.

A XIX. századot mi, a kik benne élünk, a kik közül akárhányan megfogjuk érni e század végső óráit, sőt talán a jövő század hajnalába is bepillanthatunk, a felvilágosodás századának nevezzük. Örömmel tapasztaljuk, dacára egyes emberek, sőt egyes csoportok retrogád törekvéseinek, folyton előre haladunk azon az uton, mit a felvilágosodás, a haladás utjának neveznek.

A középkor sötét utvesztőjéből, kivezetett bennünket a XIX. század nemtője, előttünk lobogtatva a felvilágosodás fáklyáját; mely fáklya után haladva, kijutottunk a haladás virágos útjára, és ma ez uton haladva, elérjük azt a célt, mit századokon keresztül iparkodtak elérni azok, a kik az emberiném jobblétéért a haladásért, küzdve az előítéletekkel elérni iparkodtak.

Ez a cél a szabadság, egyenlőség és testvériség magasatos célja, mely egyedül képes boldogítani az embert, melyért vértanui halált szenvedett az emberiség megváltója, az istenember, Jézus Krisztus.

A XIX. század alkonyán, a középkori nézeteket, a legujabb kor

eszméi váltották fel. A középkorból fenn maradt babonás gondolkodás, a természetfölötti jelenségekben való hiedelem, mindinkább háttérbe szorul, helyet engedve a tényekben való hitnek és a nemes idealismusnak.

A dajkamesékben előforduló hazajáró lelkekben, természetfeletti esodákban a XIX. századvégi felvilágosodott nép már nagyobbára nem hisz, sőt azokat méltó értékükre szállítja le mesének, vagy agyémnek nevezi.

Hiszen, csak 2-3 évtizeddel ezelőtt, mennyire hitt a nép jó nagy része az elkárhozott hazajáró lelkekben, a dobálózó és dörömböző kísértetekben, az ördögtől megszállott gonosz emberben, az ördög üzésben és a halottak hazajárásában.

Hála Istennek, ma már az ilyen jelenésekben csak a tudatlan, irni-olvasni nem képes nép hisz, még nagyobb része népünknek, ezeken a rémes történeteken elmosolyodik.

Azonban, a ki azt hiszi, hogy az egyesek által rossz akaratból, vagy haszonlesésből, sőt néha jó hiszemű képzelődésből eltalált természetfeletti esodáknak, hogy egyáltalában ne lennének hívői, az nagyon csalatkozik. Sajnos, még most is vannak olyan szellemi szegénységgel megáldott em-

berek, a kik a képtelen csodákat készpénznek veszik.

Hiszen alig néhány éve, egy csépai svihák parasztot, a ki szerintök a jövőbe olvasott, valóságos tulvilági hatalommal felruházott lénynek, szent embernek tartották. Százan és ezren zarándokoltak Csépara, hogy meghallgathassák a szent ember jóslatát, jó pénzért. Nem látták be, hogy ez egy közönséges svihák, pénzesaló és fizetett bérencz volt; a ki minden valószínűség szerint, osztzott azoknak filléreim, a kikkel elhitette, hogy meghalt testvéreik, szüleik, vagy gyermekeik a gyehenna lángjában kioldának mind az ideig, míg azokat pénzen meg nem váltják.

De hányan vannak olyanok, a kik egyesek által eltalált szent jelenésekben feltétlenül hisznek; sőt azokat, a kik ebben hinni nem akarnak, pogányoknak, istentagadóknak tartják.

Hogy valóban történtek-e ilyen szent jelenések a mai korban, azon vitatkozni nem akarunk. Sőt ha az ilyen szent jelenések helyét bucsujáró helynek minősítik, az ellen kifogást nem emelünk. Nem emelünk különösen akkor, ha az ilyen szent jelenési helyek a vallásosság ápolá-

TÁRCZA.

Emléksorok.

Nehéz az élet,
Sok útvesztője van,
Bolyong az ember
Szomorún... boldogan...

Hol virág nyílik,
Örökös a banat, —
A rögös úton
Olykor jókedv támad.

Ne bízd el magad,
Ha a sors felemel:
Ápolgasd a jót
Szíved szerelmével.

Ahol a szemben
Banat könyjét látod:
Törölje le azt
Áldott boldogságod.

S. M.

Viccölés*.

Irta: Sággy Mihály.

Annyi a törvény, hogy se szeri, se száma.
Mégis lépten nyomon botlik az embör. A törvénybe botlik. Valamikor kevesebb volt a törvény, mégis több volt az igazság, mint

*A „Nemzeti Iskola” ez évi 37. számából.

éppen már ma napság vagyon. Mi lesz, ha az urak olyan gyorsan gyártják a törvényt, hogy szaporodik, mint a gomba. Istenem, mi lesz?

— Hej, Mátyás király idejében, — sóhajt Bakó Pétör, a mint az apjától megszokta, — egész másképp volt minden, minden...

Bakó Pétörnek az a kis „porezió” tőri a hátát, a mit ki kellett volna fizetni régen, mert különben elviszi a végrehajtó a lovat, a mit multkor nálajártában fölirt. Nem is sok az a pénz. Telt zsebből mit azt ki fizetni? De Bakónak sok az roppantul. Meg aztán nem is igen iparkodott, hogy kifizesse.

— Tőszök egy viccöt, mondta Kovács szomszédjának.

— Ugyan?

— Az ám, viccöt.

— Lössz-e magja?

— No, hogy.

Pedig jobb lenne azt kifizetni, szomszéd; ha nincs a kézben pénz, van neküm, adok. Különben, mint az irás mondja, még ma el viszik a szürkét. Az urak ismerik ugyan a szegény embör baját, de mit segíhetnek rajta. Kiki a maga sorját tudja legjobban. Poreziót fizetnek az urak is, mink is. Ez az igazi egyenlőség, szomszéd. Láttam

már, hogy árvereztek fényesre mázolt butorokat, tollpuha diványokat, embernagyságu tükröket, még nem tudom én, miket. A szürkét is azszerint licitálják, még majd rá is köll fizetni.

— Nem bánom. Vigyék el, ha van szívük: lelkük rajta; de viccöt tőszök. — És Bakó kérges öklével nagyot ütött az asztalra, hogy tánczarikába kezdett azon a pohár, üveg. Majd neki fordult az ablaknak s nézte a beláthatatlan pusztaságot, melyen hómező czillogott a napsugarban. Ott, a keselydombnál törtet errefelé egy szánkó. A kocsis mellett fénylik a bajonett, a rendőrszurony. Hátul a subából alig látszik a végrehajtó feje. Bakó Pétör kezdi megtönni a pipát. Aztán rágyújt. Szinte erősebbnek érzi magát. Majd oda szól Kovácsnak:

— Gyűnnek.

A multkor, hogy a végrehajtó kérdezte: mit foglaljak? igen kedélyes volt Bakó. Azt felelte:

— Tessön helyet foglalni.

Most szóltan, komoly. Csak a pipát szívja s nem felel az adjou Istenre. A végrehajtó, meg a rendőr letelepednek az asztalhoz. Kitergetik az irományokat. A tintát, tollat a rendőr veszi elő a zsebből. Kezdődik az eljárás.

sára rendeztetnek be. Igy például, a lourdesi búcsújáráhely csodaforrásának gyógyerejében, ha bár nem minden tekintetben hisszük is, de azokat, a kik ebben feltétlenül hisznek, az ellenkezőről meggyőzni egyáltalában nincs szándékunk, már csak azért sem, mert ez senkinek kárára nincs. Utóvégre, suggerálni nemcsak a betegséget lehet egészséges embernek: hanem megfordítva, a betegnek is lehet suggerálni az egészséget.

Azonban, ha ezek a jelenések, nem csak egyesek: hanem egész vidék, sőt talán egy ország megkárosítására irányulnak, az ellen felszólalni, azokat megczáfolni nemcsak mi érezzük magunkat kötelezve, hanem éppen úgy kötelezése a lelkes karnak is. Igy például: nálunk egész csoportokban beszélnek és hiszik a következő szent jelenéseket:

A félegyházi plébánosnak (Agoznak-e, vagy Kis Boldizsárnak, azt nem mondják) megjelent a Mária. A plébános arra kérte, hogy hasson oda szent fiánál, Jézus Krisztusnál, hogy jobb termést adjon a magyaroknak borbán és buzában. Azonban, Mária erre azt mondta, hogy ő nagyon sajnálja a magyarokat, de nem bír rajtuk segíteni, mert szent fia: Jézus Krisztus azt mondja, hogy az olyan népnek, a mely a Krisztus vértékével itatja és testét kékkővel eteti, könyörgéseit nem hallgatja meg; vagyis kereken kijelentette, hogy, amíg a szőlőket permetezik és a buzát oltják, termést a magyarnak nem ad.

Más verzió szerint meg, egy libapásztornak a szent lászlói pusztán egy szál ludtoll hegyén jelent meg a Mária és ugyancsak azt a kijelentést tette, mit a félegyházi plébánosnak.

Hát mi, megvagyunk győződve, hogy ezt a medve-mondát nem terjeszthette más, mint valami roszaka-

ratu gazember, a ki embertársait szándékkal akarja megrontani, felhasználva egynémely bárgyu babonás asszony korlátolt észjárását. Mert megvagyunk győződve, hogy ezt sem a félegyházi plébános nem beszélte, sem más plébános.

Azonban, ebben a szent jelenésben annyira és oly sokan hisznek, hogy az esetben, ha ez ellen magok a lelkészek nem foglalnak álláspontot, magok a lelkészek nem csarolják meg, még pedig a templomi szószék-ről, nem csak hogy ezeket károsítanak meg, hanem a phanatizmus annyira fog menni, hogy azokat is megfogják támadni, a kik az elemi csapások ellen védekezni mernek.

Tehát nemcsak a város, e vidék: hanem az ország érdeke követeli, hogy az olyan szent jelenések, melyeknek az egész ország kárát vallaná, az illetékes egyének, a rom. kath. lelkészek által czáfoltassanak meg.

— **Hegyi Antal a közigazgatási bizottság előtt.** Csongrád megye közigazgatási bizottsága e hó 16-án, délelőtt tartotta rendes havi ülését a vármegyeház fogadó termében.

Az ülést, mint elnök, Vadnay Andor dr. főispán nyitotta meg pontban fél 10 órakor.

Hegyi Antal csongrádi plébánosnak végrehajtási ügye, mint az ülésnek legérdekesebb tárgya, foglalkoztatta ezután a bizottságot.

Régóta köztudomású dolog már, hogy Csongrád községnek galambszépségű, ékes szavú lelkipasztorja hadilábon áll minden közhatalósággal, legyen az miniszter, vármegye, szolgabíró, járásbíró, esendbízós, jegyző, írnok, díjnok, orvos, bába vagy akárcsak falusi bakter. Ehhez a csoporthoz sorakozik ezután a végrehajtó.

A végrehajtókhoz különben nem először van szerencséje a derék tiszte endő urnak; mert biz azok már a múlt esztendőben ráfenekedtek a plébánia jövedelmére, de ez akkor nem volt nagyobb baj, mert nyílt titok az is, hogy a puritán férfiú akkoron alkövetelésekkel terhelte le jövedelmét, hogy kijátszhassa tényleges hitelezőit.

A városháza alsó udvarán pergett a dob, hangzott a kiáltó szava:

— 20 forint először, másodsor...

Az árverezők, kupeczek, cigányok vegyest. Nézik, vizsgálják a lovat.

Bakó Pétör félre huzódva hallgatja az árverezést. Valami úgy szorongatja belül a lelkét. Bántja, hogy a hatvan forintos lovat ily potom áron vesztegetik.

— 25 forint! kiáltja egy kupecz.

— Először, másodsor... senki többet...

— 30 forint! vágta oda Bakó és alig győzte homlokáról törölni a verítéket.

No, aztán többet senki se ígért érte és Bakó Pétör elvezette a lovat. Simogatta, vergette a szürke nyakát.

Lovam, kedves lovam, ne haragudj; visszaviszlek, adok szénát, adok zabot...

Előbb azonban megállt a „Magyar ember“-nél. Megkötötte a lovat s benézett.

— Sört kérök, Ábrahám!

Ábrahám kihozta az italt s oda telepedt mellé.

— Mi dolga volt itten, Bakó gazda?

Bakó Pétör megcsavarította bajuszát és szólt:

— Semmi. Csak megviccöttem az urakat!

Daczára azonban annak, hogy a szegény papnak még a svájci misepénzekből is alig akadt betéví falatra valója, Hölczler Adolf községi jegyző, ez a „zsidó gonosz-ságban telhetetlen komisz fráter, aki a papot csak kutyának tekinti s hogy a szegény katolikus lelkészt zaklathassa, akkor küld rá végrehajtót, a mikor éppen neki tetszik“, — július hónap végén megcselekedte azt a vakmerőséget, hogy két évi községi pótdadó, fegyveradó s községi és megyei utadó hátralékért formálisan megégzekváltatta a tisztelendő urat.

Hogy a végrehajtó hatalom községi képviselői mint kerültek ki a plébániáról, az a titkok titka egyelőre: de hogy a szent atya erősen horgol a „zaklatás miatt, melytől a köznép meg van kimélve, míg papja annyi kiméletben sem részesült, a mennyire a legutolsó paraszt ember is igényt tarthat“. — mutatják éppen ezeket a böngészetek, mikhez hasonlók a bevezető „Dicsértések a Jézus Krisztus“ után egymást érik azon „alázatos kérvény“ ben, melylyel Hegyi páter a zárlat feloldásáért könyörög az érdemes községi előjáróság előtt.

Az előjáróság érdeme szerint bánt el a hunczu kis fürmedvényvel. Először is le-másoltatta, s mint a hatóság elleni kihágás kor-pus delikti-jét beküldte a főszolgabíronak. A főszolgabíró pedig nem vette trétára a dol-got, s kerek 200 korona pénzbüntetést varrt a tisztelendő ur nyakába, a mit ha le nem fizet, saját kosztón 10 napig üli meg a prics-et a községi dutyiban. Folytatólagosan pe-dig meghozta a határozatát a kérelemre, s alaposan kimutatta, hogy bizony nincs az ő eljárásában semmiféle zaklatás, sőt nagyon is helyes és igazságos cselekedet, hogy ha a szegény paraszt lefizetné az ő adótartozását az ur asztalának morzsáiból rá osz-gasson fére annyicskát a néppárt vezére is, hogy rendes időben „adja meg a császárnak, ami a császáré“. Misem természetesebb perze, mint hogy Hegyi Antal a végzést újfönt meg-föllebbezte mert abban a hitben él, hogy „a zsidó hunczutságának foglalás kellene hogy bosszút allhasson azon, aki a közügynek rovására folytatott üzérkedéseiről a leplet lehuzza“, mar pedig hogy ő fizessen, „az egyszerűen képtelenség, mert abból a es-e-kély összegből mit háztartására még a bi-róság főnhagyott, nem lehet semmiféle adót se fizetni“.

Miután a levélke másolat ismét átlan-tálódott a főszolgabíró asztalára, az összes íratok ilyen tekervényes uton feljutottak végre a közigazgatási bizottság elé, ahol Hegyi pá-ter kereskedni akart.

Itt aztán meg is találta amit keresett. A közigazgatási bizottság azonban nem találta meg a mit keresett, mert hát bajos is megtalálni azt, a mi nincs. Keresték a Hegyi Antal — esztét, mert az volt a meggyőződés, hogy — e ment. És nem találták meg.

A királyi ügyész aztán nem is titkolta a véleményét, hogy a tisztelendő ur a bolon-dok házába való.

Réti Ferencz könyörületesebb; in-dítványozza, írjon föl a bizottság a megyés püspökhöz, a primáshoz, vagy akár a minisz-terhez, hogy vizsgáltsák meg előbb Hegyi lelkipásztorát, s csak azután adjanak rá kény-szer zubbonyt a Lipót-mezőn.

Végre aztán annyira mentek az enge-dékenységben, miszerint megelégedtek an-nak egyszerű konstatalásával, hogy aki bol-lond, az ugrik ahol'árok nincs is; nem rontották el a gyomrát se Wlassics minisz-ternek, se jó Vaszari Kólosnak, se a váci püspöknek, hanem egyszerűen helyben hagy-tak az előjáróságnak föllebbezett határozatát, s míg az újabb bírság mejjön a főszol-gabírotól, a katolikus hívek lelki épülésére s nagy jövedelmű parokhia udvarán meg-perdül a dob a plébános ur szürkéi fölött.

UJDONSÁGOK.

— **Bizottsági ülés.** A vármegye közi-gazgatási bizottsága a f. hó 16-án tartott gyű-léséből, Vadnay Andor dr. főispán elnökle-te alatt egy bizottságot küldött ki, a mezei

— Fizetünk-e Bakó gazda?
— Hogyne, ha pénzünk löszs.
— Különbön visszük a lovat.
— Nehéz löszs, uram. Elmén az a kocsi

után is.

— Ujabb költségbe veri magát, Bakó.
— Ne sajnáljik engöm az ur. Nyuazzon mög, oszt mőnjön egy házzal odább.

... Bakó Péter csak nézte, nézte, mi-ként vezeti ki az istállóból a szürkét, s hogy köti a hajszásához a kötőféket, majd felülnek a szárnra és vágatva mentek ki a tanyából. A szürke csak úgy vigan ügetett, vigan a szánkó után... A mint nézett, szeme elkáp-rázott a fehér havon s két könycesepp gördült alá az életékével barázdált arczon. Felesége ott zokogott a padkán.

— Elvitték, elvitték... pedig hogy szerettem, én neveltem, ajnároztam kis korá-tól óta és most nincs... elvitték...

Kovács szomszéd egyre hajtogatta:

— Megmondtam, megmondtam: ismerem én a törvényt.

Szólt Bakó:

— Miért nem magyarázta mög.

— Magyaráztam, de kelmed viccöni akart.

No azt meg is töszöm. Adjik kee csak egy ötvenest.

munkások és munkaadók jogviszonyának szabályozása érdekében — komoly tanulmány alapján kidolgozandó elaboratum elkészítésére, melyet majd nem a törvényhatósági bizottság, az októberi közgyűlésből mint memorandumot terjesztene föl a minisztériumhoz, az ide vonatkozó s tervbe vett törvényjavaslat országgyűlési tárgyalásánál leendő figyelembevételére végett. Ez a kiküldött albizottságot, melyre nem kis feladat vár, a főispán, — mint értesülünk — a mai napra hivta össze ülésre.

— **Dal a kártyajátékról.** A rendőrség, valószínűleg nem tud még az alant elmondandó esetről. Kötelességünknek ismerjük tehát, hogy, — ha esetleg segítségére lehetünk az illető hivatalos közegeknek, — leleplezzük egy olyan diszes társaságot, a melynek fő kenyérkereseti forrása: a hazard kártyajáték. Néhány hely létezik Csongrádon, a hol a becsületre kevésbé féltékeny féljelenek részint szellemileg korlátozott, másrészt könnyelmű vagyonos parasztembereket kifosztanak, kizsebelnek a kártyával. A kártyajáték neve: a ferbli, a makaó és a huszonegyes; ezen játékok pedig elég alkalmasak arra, hogy a becsületes úton szerzett pénz elveszessék könnyen és gyorsan. Többször eléggé hangos botránynyal végződik az ily hazard játék és az ennek megakadályozására hivatott közegek még sem tudnak arról semmit! Pedig nem is régen történt, hogy egy könnyelmű paraszt gavalér 630 frtot kártyázott el a szines biblia változandó szerencséjével. Az is közbeszéd tárgyat képezi, hogy egy nyersbörkereskedő elemelte hazulról a takaréktári betétkönyvecskét, mely felnőtteleányának hozományát képezte és elverte a kártyán. Egy gazdag gyáros szintén 600 frtot usztatott el a makaó segítségével. A nagyszerű a dologban az, hogy hazard kártyajáték egész nyilvánosan folyik; néha délelőtt 10 órától délig, néha estétől egész reggelig is; ámár az is megtörténik, hogy külön bérelnék szobát ilyen törvénybe ütköző célra és ott folyik és dühöng az egyének alapos és kifogástalan megkoppasztása Reméljük különben, hogy figyelmeztetésünket, az arra hivatott közegek tudomásul veszik, nehogy kénytelenek legyünk egy szervezett kártyásbanda leleplezésével foglalkozni, mely komplikált voltánál fogva kellemetlen következményeket vonna maga után.

— **Változás az államépítészeti hivatalfőnökségben.** A csongrád megyei államépítészeti hivatal főnökét, Mikes Gyula kir. főmérnököt, aki csak az imént lépett elő egy fizetési fokozattal, a kereskedelemügyi miniszter — ugyancsak a főmérnöki minőségben a temesvári államépítészeti hivatalhoz helyezte át; míg vármegyénk államépítészeti hivatalához Krusper Pál kir. főmérnök lett Veszprémmegyérből áthelyezve főnökül.

— **Szent-e, vagy örült Hegyi Antal?** Nem régiben hírt adtunk lapunkban a váci püspöknek azon leiratáról, a melyben tiltakozott az ellen, hogy Hegyit szentnek tartsa bárki is s így megtudtuk, hogy Hegyi nem szent. — De ekkor még eldöntetlen maradt az a másik kérdés: vajon hát örült-e? Most ez a kérdés is eldöntetett s ki van mondva, hogy Hegyi Antal örült. A múlt héten ugyanis a közigazgatási bizottságban felolvasták Hegyi Antalnak azt a két rendbeli beadványt, a melyekben az Elöljárósággal szemben olyan eszement módon gorombáskodott és piszkolódott Hegyi ur, hogy azokért a szolgabíró 100—100 frtra el is ítélte. — Mikor a híres papnak ezt a szemenszedett gorombaságokat tartalmazó szenyíratait hallották a bizottsági tagok, csak elképedtek s ezen helyzetben a jelen volt királyi ügyész a következő kijelentést tette: „A ki pap léttére ilyet mer írni s a hatósághoz beadni, annak az esze nem lehet helyén”. De ha már így van a dolog, akkor egy kérdést vagyunk bátrak intézni Vác kegyelmes püspökéhez és pe-

dig azt, hogy vajon megegyeztethetőnek tartja-e a papi tisztesség el azt, hogy plébános legyen bárhol is az az ember, a kőről egy magas foku hatóság ülésének plenáriumban, egy fontos állású és szavait mindenkor szigorúan mérlegelő főtisztviselő úgy kénytelen nyilatkozni, hogy „annak a papnak az esze nem lehet helyén”? — Megegyeztetni-e a kegyelmes püspök ur azt, hogy egy örült ember ezrek és ezrek lelki botránykozására szabadon járjon, ha még pap is az?

— **Tűz a baksi majorban.** Pirostra festette a Tisza felől az ég alját, a f. hó 23-én este valami messze nagy tűz lángesővéja s a tanyak népe ugyancsak találgatta: hol, kinél pusztul már megint a tűz hamvában az élet, a vagyon? Mint értesülünk a nagy tűz, mely az éj sötétjében hozzánk is elvilagolt, ezuttal ismét a Palavicini uradalomban, még pedig a baksi majorban volt — Hogy mi égett le? itt persze ma még nem tudjuk.

Megsértett albiró.

Múlt év végén Szentesen történtekből ösmeretes Pandovics Döme gör. kel. lelkész esete, ki ellen Vadnay Andor főispán vizsgálatot indított az iskolaszéki pénztárban talált hiány miatt. E vizsgálat során oly gyanuok merültek föl a lelkész ellen, hogy Pandovicsot beszállították a szentesi járásbíró fogházába, ahol Firtling Sándor albiró elrendelte előzetes letartóztatását.

Pandovics barátai, midőn értesültek ide, táviratoztak dr. Hoffmann ügyvédnek, hogy menjen azonnal és vállalja el Pandovics védelmét. Hoffmann vasárnap este érkezett Szentesre, s mivel a járásbírósnál senkit sem talált, fölkereste Firtling albirót, aki a Kass-féle vendéglőben vacsorált.

Odaült az asztalhoz és fölvilágosítókat kért a Pandovics ügyre vonatkozólag. Firtling erre kijelentette, hogy a korezmában hivatalos ügyeket nem hajlandó tárgyalni. De Hoffmann erre nem tágitott, hanem egyre hangosabban és izgatottabban követelte a felvilágosításokat. Végre mikor belatta, hogy czélt nem érhet, dühösen felugrott és a nyílt étteremben hangosan odavágta az albirónak:

„Látom, a közigazgatás fejével, a főispánnal a bíróság egyforma Azon eljárása, hogy e lelkész (Pandovics) szabadonbocsátva nem lett, önkényes basáskodás, alávaló gasság, gazemberség!”

A megsértett albiró nem tetézte a botrányt, hanem kikérve az igazságügyi miniszter engedélyét, följelentette dr. Hoffmann Arthúr, csongrádi ügyvédet a szegedi kir. fenyítő törvényszéknél.

A f. hó 18-án tárgyalta ezt az ügyet a szegedi törvényszék második tanácsa, az új tárgyaló teremben, a melyet a jegyzői szobákból alakítottak át.

A törvényszék a következőkép alakult: elnök: Salamon Zsigmond táblabíró, szavazó bírák Magay Lajos és Kurcza Antal albiró, jegyző Tasscher József. A vádhatóságot Dobák Béla kir. főügyési helyettes, a védelmet maga a vádlott ügyvéd teljesítette.

A vádlevél felolvasása után kihallgatják dr. Hoffmann Arthúr vádlottat.

Hosszasan beszéli el az ügyet. Tagadja, hogy rágalmozott volna, sőt a vádlevél szerinti kifejezéseket sem használta. Azt beismeri, hogy izgatottságában megfedkezett magáról, de ezt az okozta, mert értésére esett, hogy maga Vadnay Andor főispán tartóztatta le Pandovics Döme védenchezét a esendőrkkel s úgy szállította a járásbírósi tómlóczbe. Nem sértette a bíróságot de még szándékában sem volt. Azok az erős kifejezések a főispán eljárására vonatkoztak. Csak a „gasság” kifejezést használta izgatottságában.

De a tanuk azt bizonyították, hogy a vádlott ügyvéd legerősebb kifejezéseket használta. Tanuk voltak dr. Szántó Lajos,

Szántó János, Németh János, Lázár Lajos és Jurenák Béla.

Tanúk leteszik az esküt.

Dobák Béla főügyési helyettes, tartotta meg ezután a vádbeszédet. Hoffmann tagadásával szemben a tanúk vallomásával beigazoltak találja a vádat. Itt a nyilvános rágalmozás esete forog föl, a melyet még súlyosít még az a körülmény is, hogy az a korezmában történt. Mivel a rágalom, nem csak a közmegegyezésnek tette volna ki Firtling albirót, hanem a feyelmi eljárást is maga után vonhatta volna, kéri a törvényszéket, hogy a vádlottat a btk. 258. § alapján a rágalmozás vétségében bűnösnek mondja ki és a btk. 252. § alapján ítélje el.

Hoffmann Arthúr dr. mentesgüll hozza föl az akkori politikai küzdelmeket, melyek folytonos izgatottságban tartották Szentesen a kedélyeket, úgy, hogy, őt, Pandocs Döme védőjét is izgatottá tette a védenchez letartóztatása s ilyen állapotban használhatta a sértő kifejezéseket. Tagadja, hogy nyilvános rágalmozást követett volna el, mert amit ő mondott az csupán becsület sértés. Arra is fiatalos heve ragadtatta. Felhozza az enyhítő körülményeket, amelyek alapján kér ítéletet.

Negyed órai tanácskozás után hozta meg a törvényszék az ítéletet, amelyben rágalmozásban mondja ki dr. Hoffmann Arthúr bűnösnek s kétheti fogházra és kétszáz forint pénzbüntetésre ítélte. Behajthatlanság esetén ez további húsz napi fogházra átváltoztatandó. Az ítélet indokolásánál a büntelen előéletét vette figyelembe a törvényszék.

Firtling Sándor, a magánpanaszos és Dobák Béla főügyési helyettes megnyugodtak az ítéletben, míg Hoffmann Arthúr föllebbezést jelentett be.

Színészet.

B. Baranyai Mihály színtársulata a színelőadások második hetét f. hó 18-án, szombaton a „Vigszínház” ma is műsorán levő „Trilby ével nyitotta meg. A darab Georger du Maurier hason nevű regénye után készült s Paul M. Potter készítette elő a színpadra. A darab főszerepét, Swengálit a diabolikus muzsikust Benedek Gyula játszotta még pedig kiváló sikerrel, nem maradt egyetlen momentum kiaknázatlanul s remekül volt alakítva az a részlet, a mint Trilbyt a hipnózis erejével hatalmába akarja keríteni, a mint a harmadik felvonásban szívbjaja megöli. Trilbyt B. Németh Jolán adta szintén ügyesen. A harmadik felvonás alatt a kulisszák mögött előadott „An claire de la lune” dalt pedig Berczik Margit énekelte. Jó alakított Tukoray, Sándory, Zsujonghy és ez alkalommal Csáky Ferencz is. Ez esén a közönség szép számmal volt jelen, valamint

f. hó 19-én, vasárnap is, mikor a „Gyimesi vadvirág” versenytársai, ifj. Bokor József 3 felvonásos népszínműve: „Mária bátyja” került színre. A darab hőse — a falu bírája — Szabados Sándor volt, ki ezen az estén kiválóan jól játszott. Gömör, a mulya legény szerepét jóízű humorral adta, Tukoray pompás Matyó volt, Csáky Ferencz is megálta a helyét a Körnös Ferkó szerepében. Feledy Boriska ez estén is szépen énekel, a mellékszereplők is megállták a helyüket úgy, hogy ezt az előadást teljesen sikerültnek mondhatjuk.

Hétfőn, f. hó 20-án „Két Kohu” énekes bohózat, kedden: „Deborah” lett előadva. Szerdán, Demény Albert jutalomjátéka „Durand és Durand” 3 felvonásos bohózat került előadás alá. Ez estén láttuk harmadszor játszott Deményt, ki kiváló eleganciával adta a párisi ügyvédet. Tukoray nehez szerepében könnyeden állt helyt, szép volt Hervay Erzsike, jól mulatott a közönség Gömör Jenő bohóságain.

Csütörtökön, f. hó 21-én „Csali meg édes” szombaton: „Kis hőcsög” lettek előadás, ma pedig, mint utolsó előadás, „Bettyár kendője” került színre. Ezekről lapunk jövő száma referál.

Felolvasó szerkesztő: Eder János.
Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Magas jutalékban

részesültek megbízható szolid ügyadók, kik törvényszerűen megengedett sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával, egy nagy pénzintézet (részenyírárság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Confidentia” czimén. Eckstein Bernát hirdetési irodájába Budapest, V., Földö-útea 4 sz. intézendők.

5-1

Attila permetező gép.

Az „Attila” permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szélkázant egy esavarintás által a puttonyból kivehetjük, mi által az egész szerkezet már kezünkben van. Ugy a puttony, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és összerakja. Soha sem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; **mindenki maga bánhat vele.** A szórója is páratlan jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

Ára 18 forint.

Szigeti Sándor

Keoskemét. 52-13

Ugyanitt kitűnő

biciklik 130 forintért.

2234/897. tk. szám.

Árverési hirdetm. kivonat.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a **hódmezővásárhelyi takarek-**

pénztár végrehajthatónak Magony Antal és Magony Lajos tömörkényi lakos végrehajtást szüneteltet elleni 3000 forint és 114 forint tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a szegedi kir. törvényszék a csongrádi kir. járásbiróság területén levő, Tömörkény község határában fekvő, a tömörkényi 276. sz. betétben A. I. 1-6. sorsz. alatt felvett Magony Antal (József fia) nevében álló 330, 331, 332, 333/1, 333/2 és 333/3 hrszámú úrbéri birtokra 215 forintban, továbbá a tömörkényi 66. sz. betétben A. I. 1-6. sorsz. a. felvett Magony Lajos nevében álló 140, 141, 142, 143, 145/1 és 145/2 hrszámú úrbéri birtokra 1120 forintban ezenemmel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1897. évi november hó 5-ik napján délelőtt 9 órakor** a Tömörkény község közházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100/0-át, vagyis 21 forint 50 krt és 112 forintot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Csongrádon, 1897. évi augusztus hó 20-ik napján.

A csongrádi kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Szappanos János.

kir. járásbíró.

Az 1895. évi cairói s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításon **diszoklevéllel s aranyéremmel kitüntetve.** — Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmait ellen, u. m.: **köszvény, csúsz, rheuma, ischiás, asthma** stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.**

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszerüzében, Király-u. 12. és **Dr. Egger A.** ur gyógyszerüzében. Váci körút 17. — Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerüzében, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerész

S. A. Ujhely 210 szám, ugyisint helyben kapható: **Vladár Sándor** ur gyógyszerüzében.

10 1

PESTI HIRLAP

Politikai napilap. XX. évf. naponként 20-24, ünnep s vasárnapon 32-36 ol.

„A PESTI HIRLAP” kedvezményei előfizetői részére: minden óra egy zsebben hordható **jegyzék- és háttáridő-napló**; a „PARISI DIVAT” legszebb magyar (heti) divatlapot előfizetői **fele árban** kapják. A „Pesti Hirlap” **rendkívüli kedvezményt** is nyújt előfizetőinek minden évben karácsonyi ajándékkul. Ez

a „PESTI HIRLAP” nagy képes naptára,

Minden előfizetőnek — **még a legújabbban belépőnek is,** ha legalább **három hónapra** fizet elő — ingyen és bérmentve küldi meg a lap kiadóhivatala ez idén is a „Pesti Hirlap” **1898. évi díszes nagy naptárát,** mely minden egyéb naptárt fölöslegessé tesz és felülmúl minden más rendkívüli karácsonyi mellékletet, mert az előfizető egész éven át hasznát veheti.

A „PESTI HIRLAP” előfizetési ára: egész évre 14 forint, fél évre 7 forint, negyed évre 3 forint 50 kr., egy óra 1 forint 20 kr.

A Pesti Hirlap és Párisi Divat együttes előfizetése: egész évre 18 forint, fél évre 9 forint, negyed évre 4 forint 50 kr.

Mutatványszámokat kívánatra ingyen és bérmentve küld a

„PESTI HIRLAP” és „PARISI DIVAT” kiadóhivatala Budapest, V. kerület, Váci-körút 78. szám.

PÁRISI DIVAT

III. évfolyam. Szerkeszti GYÖRY Ilona.

**Legszebb és legolcsóbb
MAGYAR DIVATLAP.**

Gyönyörű fénynyomatu színes képek; egyszerű öltözetek párisi ízléssel: legújabb kézimunkák; takarékoság jó ízlés mellett; szabásrajzok; kézimunkák; illusztrált regények; háztartási rovat; bál, menyasszonyi öltözetek párisi ízléssel; angol costume ökö, kimerítő magyarázat. Eredeti párisi képek élő modellek után.

Megjelenik hetenként egyszer, minden szombaton.

Előfizetési ár: egész évre 8 forint, fél évre 4 forint, negyed évre 2 forint.